

Ons pedagogisch handelen kinderdagverblijf en peutergroep De Kroon

Op de website van KION zie je onder *Zo werken wij* hoe we in ons beleid vorm hebben gegeven aan de pedagogische doelen en onze pedagogische uitgangspunten.

In dit document staat hoe we de pedagogische uitgangspunten bij onze locatie praktisch uitwerken. Als we eventueel iets extra's doen of anders werken dan in het algemene beleid beschreven staat, dan vind je dat hier ook in terug.

Samen met de praktische informatie geeft dit document de informatie die specifiek is voor deze locatie.

April 2019

We bieden VVE

Om ervoor te zorgen dat we spelenderwijs de ontwikkeling van je kind zo goed mogelijk stimuleren, bieden we op onze locatie Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE). Hiervoor maken we gebruik van het VVE-programma Uk & Puk waarin verschillende ontwikkelingsgebieden aan bod komen. Telkens staat een ander thema dat de kinderen aanspreekt centraal. Ieder thema wordt uitgewerkt in uitdagende, speelse activiteiten waarin aan verschillende ontwikkelingsdoelen wordt gewerkt. De doelen liggen op het gebied van spraak- en taalontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling, motorische en zintuigelijke ontwikkeling en rekenprikkels om de ontluikende rekenvaardigheid te stimuleren.

We stimuleren de spraak-taalontwikkeling door te verwoorden wat de kinderen doen en ervaren en door kinderen te stimuleren om zelf woorden te gebruiken. De vragen die we kinderen stellen sluiten aan bij het niveau van het kind. Kinderen die nog niet goed kunnen praten, stellen we eenvoudige vragen zoals "Waar is Puk? Wijs eens aan?", de meer taalvaardige peuters krijgen moeilijkere vragen zoals "Wat ga je doen?", "Zijn deze hetzelfde?", "Wat gebeurde er?" Kinderen krijgen de tijd om te reageren. Ook het samen zingen van liedjes en voorlezen horen bij ons rijke taalaanbod.

Bij iedere activiteit worden in principe doelwoorden aangeboden. We passen ons hierbij aan het niveau van het kind aan. Baby's en kinderen die nog weinig Nederlands spreken, leren eerst de woorden die naar voorwerpen, personen of handelingen verwijzen die belangrijk voor hen zijn. Hoe ouder het kind, hoe meer de doelwoorden verwijzen naar de buitenwereld en hoe abstracter ze kunnen zijn.

We bieden de woorden aan in een betekenisvolle context: woorden krijgen voor een kind pas betekenis door de concrete voorwerpen die worden gebruikt en de activiteit die wordt gedaan. Een echte appel levert een kind veel meer informatie op dan een foto van een appel. Tijdens een thema worden doelwoorden vaak herhaald en geoefend.

De sociaal-emotionele ontwikkeling betreft het leren omgaan met jezelf en met anderen. Op het kinderdagverblijf of peutergroep ligt de basis hiervoor in de relatie tussen het kind en pedagogisch medewerker. Als een kind ervaart dat hij kan rekenen op haar steun en zich veilig voelt, durft hij zichzelf en anderen te leren kennen. Daarnaast begeleiden we kinderen in het omgaan met anderen. We geven het goede voorbeeld en helpen kinderen om rekening te houden met elkaar. Zie ook de uitgangspunten 'We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte' en 'We bevorderen positieve contacten tussen kinderen'.

De sensomotorische ontwikkeling gaat over de ontwikkeling van de zintuigen en de motoriek. Door te doen en tegelijk waar te nemen, leert de kind de wereld om zich heen kennen. We bieden activiteiten aan die een beroep doen op het zien, horen, tasten, proeven en ruiken. Ook grof-motorisch spel is onderdeel van ons dagelijkse aanbod. Zo gaan we iedere dag naar buiten. Hiernaast heeft ieder thema een beweegactiviteit, gericht op het strekken van de spieren en het oefenen van de hoofd- en rompbalans (baby's) en op het oefenen van de grote motoriek en lichaamsbalans (dreumesen en peuters). Ook de fijne motoriek (de arm-hand functie zoals reiken, grijpen, loslaten en manipuleren) komt in ons aanbod volop aan de orde.

We besteden ook aandacht aan rekenprikkels. Het gaat er hierbij om dat kinderen ervaringen opdoen die de basis leggen voor de latere rekenontwikkeling, zoals meten (passen de schoenen? Past het dikke boek in de kleine tas?) en het benoemen van

eigenschappen zoals groot en klein, zwaar en licht, vol en leeg. Ook ruimtelijke oriëntatie hoort tot rekenprikkels. Ruimtelijke oriëntatie begint bij het lichaamsbesef van het kind. Dit komt bijvoorbeeld aan bod tijdens de verzorging van de kinderen of bij het aan- en uitdoen van de jas. Daarnaast verkennen we met de kinderen de groepsruimte. We praten met de kinderen over waar de spullen staan (in de kast of op de kast) of waar ze terecht komen (in of naast de prullenbak). Ten derde maken de kinderen bij ons kennis met tellen.

Bij de activiteiten die bij het VVE-programma horen, speelt de interactie tussen pedagogisch medewerker en kind en tussen de kinderen onderling een grote rol. Kinderen en pedagogisch medewerker hebben beide een actieve inbreng bij de activiteiten. Door prikkelende vragen te stellen in een uitdagende omgeving en hierbij steeds in te spelen op de inbreng van de kinderen en aan te sluiten bij hun niveau en interesse, brengen we de kinderen steeds een stapje verder in hun ontwikkeling. Kinderen kunnen ook elkaar prikkelen in hun ontwikkeling. Daarom geven we kinderen ook tijdens de activiteiten de ruimte om op elkaar te reageren en met elkaar samen te spelen.

De meeste activiteiten doen we met kleine groepjes kinderen, zodat we de activiteit kunnen aanpassen aan het ontwikkelingsniveau van de kinderen en kunnen inspelen op hun reacties. Bovendien hebben kinderen in een kleine groep meer gelegenheid om zich te uiten en meer onderling contact. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen mee kunnen doen, doen we een activiteit herhaaldelijk, met telkens een ander groepje kinderen. Een activiteit duurt zo lang als de kinderen het leuk vinden om te doen.

De doelen waaraan gewerkt wordt bij een activiteit hangen ook af van de leeftijd en het ontwikkelingsniveau van een kind. Bij de jongere kinderen ligt de nadruk op het doen en ervaren, bij de oudere kinderen en kinderen die al meer taal begrijpen en kunnen praten, worden de activiteiten al wat taliger aangeboden.

Ook buiten de activiteiten om wordt er gewerkt met het thema en de doelen die daarbij horen. De groepsruimte is overzichtelijk ingericht in hoeken, waardoor kinderen ongestoord alleen of in kleine groepjes kunnen spelen. Bij de inrichting gebruiken we aantrekkelijke materialen die bij het thema horen. Hierdoor komen kinderen tijdens hun spel op een vanzelfsprekende manier met het thema in aanraking. Pedagogisch medewerkers begeleiden het spel van de kinderen en bieden bewust bepaalde materialen aan, waardoor ze ook tijdens vrij spel gericht aan de doelen werken.

Om de ontwikkeling te stimuleren, creëren en grijpen we kansen. Bij kansen creëren bieden we doelbewust een activiteit aan. Bij kansen grijpen, maken we van een gewone, dagelijkse situaties een leersituatie. Hoe jonger een kind, hoe meer het leren in het hier-en-nu plaatsvindt. Het woord 'regen' krijgt pas betekenis als het buiten regent en als het kind de regen kan zien, voelen en horen. Om inhoud en betekenis te geven aan de activiteiten en te werken aan de ontwikkelingsdoelen die bij ieder thema zijn opgesteld, benutten we zoveel mogelijk de dagelijkse situaties. Hoe jonger het kind of hoe lager het ontwikkelingsniveau van een kind, hoe dichter de pedagogisch medewerker bij de concrete situatie blijft. Thematisch werken met baby's, dreumesen of kinderen met een laag ontwikkelingsniveau betekent vooral inspelen op situaties dicht bij het thema, kansen grijpen dus. Hoe verder de kinderen in hun ontwikkeling zijn, hoe meer we de activiteit kunnen uitbreiden naar talig spel, waarbij fantasie en voorstellingsvermogen een grotere rol gaan spelen. Dan kunnen we met behulp van taal en spel een situatie creëren die kinderen herkennen en die voor hen betekenis heeft.

Voorbeelden

- Voorbeelden van thema's: Wat heb jij aan vandaag (over kleding), Eet smakelijk (over eten), Oef wat warm (over warm en koud).
- Voorbeeld van een activiteit met verschillende ontwikkelingsdoelen: Het thema Wat heb jij aan vandaag bevat een activiteit waarbij de kinderen, voordat ze naar buiten gaan, hun schoenen bij elkaar zoeken (één, twee schoenen; rekenprikkel), en aantrekken (motorische ontwikkeling). De baby's kijken naar de schoenen, dreumesen herkennen hun eigen schoenen en proberen deze met hulp aan te trekken, en de peuters doen dat zoveel mogelijk zelf en helpen elkaar daarbij (sociaal-emotionele ontwikkeling). Daarna lopen, springen en stampen de kinderen op hun schoenen (motorische ontwikkeling). Tijdens de activiteiten vertellen de dreumesen en peuters wat ze gedaan hebben (taalontwikkeling), waardoor ze spelenderwijs een aantal woorden leren kennen.
- Voorbeeld differentiëren tussen leeftijden en niveaus: In het thema Dit ben ik! (over het lichaam, het gezicht en de zintuigen) kijken de kinderen om de beurt in de spiegel. Wat zien ze? De baby's kijken naar hun spiegelbeeld terwijl de pedagogisch medewerker verwoordt wat ze zien, de dreumesen kunnen aanwijzen wat ze zien. De oudere en meer taalvaardige peuters kunnen met behulp van de pedagogisch medewerker zelf vertellen wat ze in de spiegel zien.
- Onze groepsruimte(s) hebben we ingericht met de volgende hoeken: onze groepsruimte is verdeeld in 2 ruimtes. In de ene ruimte wordt gespeeld in de rijke hoeken zoals; huishoek; bouwhoek; voorleeshoek. In de andere ruimte wordt gegeten en gedronken en worden de knutselactiviteiten uitgevoerd.
- Voorbeeld aanpassen van de inrichting aan het thema: Bij het thema Hatsjoe! (over ziek zijn, voor elkaar zorgen, naar de dokter gaan en weer gezond worden) mogen kinderen spelen met dokterspulletjes zoals pleisters, verband, lege pillendoosjes, een wit schort etc. Door bij het thema Knuffels (over zachte materialen en het slaapritueel) veel zachte dingen in de groepsruimte te leggen, leren de kinderen de betekenis van het woord 'zacht' te begrijpen door aan de materialen te voelen, ermee te spelen en ze te benoemen.
- Voorbeeld kansen grijpen: De concrete situatie (bijvoorbeeld het regent buiten) is het vertrekpunt waaraan de pedagogisch medewerker een speelse activiteit toevoegt als het kind daaraan toe is (bijvoorbeeld het nadoen van het geluid van de vallende geluidsdruppels).

We bieden emotionele veiligheid, betrokkenheid en warmte

We creëren een open, warme sfeer waarin kinderen zich op hun gemak voelen. We zijn geïnteresseerd in wat je kind bezig houdt en kunnen genieten van de mijlpalen die we bij je kind zien. We gaan uit van positieve aandacht, waardering en stimulans. Op z'n tijd hoort daar natuurlijk ook hulp, bescherming en steun bij.

Voorbeelden

- We verwelkomen ieder kind bij binnenkomst. Zo geven we de kinderen het gevoel dat het welkom is en dat we het fijn vinden dat het er is.
- Als kinderen moeite hebben met het afscheid nemen, dan nemen we samen met het kind afscheid van de ouder. We verwoorden het gevoel dat we hebben bij het afscheid nemen. Bijvoorbeeld: jammer dat mamma weg gaat, maar ze komt je vanavond weer ophalen” of “we vinden het heel fijn dat je vandaag bij ons komt spelen en we gaan er samen een gezellige dag van maken”. We willen kinderen laten voelen dat ze bij ons welkom zijn.
- We bieden de kinderen een vertrouwde, uitnodigende en gezellige speelomgeving. (Nieuwe) kinderen kunnen een knuffel van thuis meenemen die hen een gevoel van veiligheid en vertrouwdheid geeft. Als een nieuw kind dit nodig heeft wordt hij/zij in het begin extra ondersteund en begeleid in het spelen door de pedagogisch medewerker. Vaak heeft een kind dit nodig om de nieuwe situatie te leren kennen en zich veilig te gaan voelen. Uiteindelijk gaat het kind steeds meer zelf op onderzoek uit en zelfstandig spelen.
- We proberen de ruimte op een gezellige (maar overzichtelijke) manier aan te kleden door middel van posters, knutselwerkjes die meestal aansluiten bij het thema.
- Iedere ochtend verwelkomen we ieder kind (en ouder) persoonlijk.
- Bij peutergroep De Kroon zingen we in de kring ‘goedemorgen’. We kijken wie er die ochtend komt spelen en wie er wellicht ziek is. We vragen naar de belevenissen en ervaringen van een kind. We nemen de tijd en hebben aandacht voor ieder individueel kind. Dat zal niet op ieder moment van de ochtend kunnen, maar we vinden het belangrijk dat ieder kind tot zijn recht komt en zijn of haar verhaal kan vertellen.
- In onze benadering van de kinderen houden we er rekening mee als een kind een emotionele gebeurtenis heeft meegemaakt of als kinderen en/of ouders een moeilijke periode doormaken. Het krijgen van een broertje of zusje betekent bijvoorbeeld vaak een flinke verandering voor een kind. Wij kunnen hier aandacht aan besteden door boekjes voor te lezen over de komst van een nieuwe baby. We hebben extra aandacht voor het desbetreffende kind en bieden hem of haar de gelegenheid de gebeurtenis na te spelen met een babypop in de huishoek.

Kijken en luisteren naar kinderen staan centraal

Of het nu om een baby gaat die huult of een bso kind dat zich lijkt te vervelen; alleen met goed 'kijken en luisteren' leren we onze kinderen écht kennen. Met extra aandacht van ons, moeilijker spelmateriaal of een speciale activiteit, kunnen we dan inspelen op die specifieke behoefte. We volgen het welbevinden en de ontwikkeling van alle kinderen. Bij de buitenschoolse opvang hebben kinderen hierin natuurlijk ook (en soms zelfs letterlijk) een eigen stem.

Voorbeelden

- Als we merken dat er veel kinderen op tafels, stoelen en dergelijke klauteren en klimmen realiseren wij bijvoorbeeld in de bso ruimte een circuitje met zachte speelkussens en matten. Op deze manier kunnen de kinderen, onder begeleiding, op een veilige manier hun klauterbehoefte bevredigen en hun energie kwijt.
- Als er in het leven van een kind een belangrijke gebeurtenis heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld een verhuizing, of de geboorte van een broertje of zusje, maar ook nieuwe schoenen of een belangrijke knuffel, wordt daar tijdens het kringgesprek aandacht aan besteed.
- We hebben aandacht voor ieder kind. We luisteren naar de verhalen die hij of zij vertelt. Hier spelen we op in tijdens het kringgesprek en laten het kind zijn ervaringen vertellen.
- We luisteren naar hetgeen het kind vertelt maar letten ook op het non-verbale gedrag van een kind. Valt ons hierin iets op dan proberen we te achterhalen wat er aan de hand is en hier aandacht aan te besteden.
- Om de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen te volgen, gebruiken we het kindvolgsysteem KIJK.

We hebben respect voor autonomie van kinderen

Al op jonge leeftijd is je kind een eigen persoon met behoeften en eigenschappen die bij jouw kind passen. Bij een jong kind dat heel erg van bewegen houdt, verwachten we niet dat het een half uur stil aan tafel zit. Deze eigenheid van kinderen maakt ons vak écht interessant. Daarnaast kunnen kinderen al heel jong veel zelf. Wij nemen hier in de groep bewust veel tijd voor. Je eigen brood smeren, zelf een oplossing bedenken voor een probleem, kiezen aan welke activiteit je meedoet. Liever zelf met een boek op de bank als de rest buiten is? Het kan allemaal.

Voorbeelden

- We vinden het belangrijk dat kinderen zelf oplossingen bedenken. Als een kind het niet lukt om een puzzelstukje te leggen, dan stimuleren we het kind om zelf een oplossing te zoeken. Waar nodig sturen we het kind en helpen we door vragen zoals: “Misschien kan je een ander stukje proberen?” of “Kan je het stukje draaien?”.
- Kinderen hoeven niet mee te doen met activiteiten als ze niet willen. We proberen dit wel op een positieve manier te stimuleren. Bijvoorbeeld als een kind niet wilt verven voor Vaderdag, dan ragen we of ze dan misschien wel wil kleuren of plakken. Als kinderen niet mee willen doen dan mogen ze iets anders doen.
- Kinderen mogen een duidelijke eigen voorkeur hebben voor wat ze willen doen. Onze rol is dan het kind te stimuleren of te helpen de activiteit verder uit te diepen. Bijvoorbeeld: een kind bouwt graag een treinspoor; je zegt “Misschien kan je er ook autootjes bij pakken, dan kan je er een straat en een overweg bij maken.” Heeft het kind eigen ideeën, dan krijgen die zo veel mogelijk de ruimte.

We bieden brede uitdaging en plezier

Bij onze locaties en groepen is alles zó ingericht dat kinderen volop de ruimte hebben met spel, materialen en activiteiten. Materialen die nieuwsgierig maken, spelbetrokkenheid en plezier geven. Daar komt het nodige water, zand, pasta, klei, bouw materiaal, verf, gereedschap en zelfs dieren bij kijken! We zorgen voor een breed aanbod van diverse activiteiten op alle verschillende ontwikkelingsgebieden. Gericht op een individueel kind, (kleine) groepjes kinderen of juist met z'n allen.

Voorbeelden

- In de groepsruimte zijn verschillende activiteiten waarin kinderen hun eigen spel, alleen of met elkaar, kunnen spelen. De kinderen puzzelen, spelen met de boerderij, met speelfiguurtjes op de verteltafel (waar het verhaal van het themaboek wordt uitgebeeld in de peutergroep). Ook kunnen ze hier bordspelletjes spelen. Puzzelen doen de kinderen vaker alleen, oudere kinderen helpen de jongere kinderen wel nogal eens als het niet helemaal niet lukt met puzzelen. (Bord)spelletjes worden vaak samen gespeeld. Er zijn verschillende speelhoeken ingericht; een huishoek om te koken en te eten, een speelhuisje, een winkeltje, de leeshoek, een bouwhoek met blokken, de autohoek met garages en autootjes. Verder staat er een poppenhuis en is er met een stuur en een rij stoeltjes een trein (of bus of boot) neergezet. Er staat een aantal loopfietsen en -paardjes.
- We werken met thema's en bieden activiteiten aan die binnen dat thema passen. Met die activiteiten stimuleren we de verschillende ontwikkelingsgebieden vanuit de schijf van vijf; de verstandelijke ontwikkeling en de taal-spraakontwikkeling, de sociaal-emotionele ontwikkeling, de motorische ontwikkeling en de creatieve ontwikkeling. Voor zover mogelijk wordt ook de inrichting van de groepsruimte aangepast aan het thema. Onlangs hadden we bijvoorbeeld tijdens het thema winkel naast het permanente winkeltje (supermarkt) ook een schoenenwinkel en een boekenwinkeltje. Tijdens een uitstapje zijn we met kinderen en ouders naar verschillende winkels in de buurt gegaan waar we ook boodschappen hebben gedaan. De kinderen mochten om de beurt zelf betalen, het wisselgeld, het bonnetje en de boodschappen in ontvangst nemen!
- Regelmatig koken wij met de kinderen. Er wordt bijvoorbeeld soep gemaakt maar ook koekjes. Rond Sinterklaas bakken we pepernoten. Ook worden er appelflappen gemaakt met appels die kinderen zelf mogen plukken bij de appelbomen die in de tuin van het kinderdagverblijf staan
- Ook als het slecht weer is (geweest) gaan we samen met de kinderen buitenspelen. Als er dan overal grote plassen water liggen, gaan we samen met de kinderen moddersoep maken of met de laarzen aan door de plassen lopen.
- Ook de baby's bieden wij uitdaging en plezier door met hun spelletjes te doen, zoals bijvoorbeeld samen op de buik gaan liggen en rammelaars bewegen, boekjes lezen, liedjes zingen, samen verschillende materialen voelen en bekijken.

We bieden ritme en structuur

De vertrouwde gezichten van pedagogisch medewerkers en van de kinderen in de groep zijn een belangrijk houvast. Net als de eigen groepsruimte en een rustige inrichting. Duidelijkheid komt ook terug in het ritme en programma van de ochtend, middag of dag, een aantal algemene huisregels en afspraken. Ook eigen (groeps)rituelen dragen hier aan bij. Dit biedt jonge kinderen voorspelbaarheid en vertrouwen in het verloop van de dag. Bij de buitenschoolse opvang verspreiden de kinderen zich vaak over meerdere ruimtes. Ook hier heeft de middag een bepaalde indeling. Dit begint meestal met groente en fruit en een (gezamenlijk) drinkmoment.

Voorbeelden

- Voorafgaand aan de fruit en broodmaaltijd zingen wij altijd samen met de kinderen een liedje. Als het liedje afgelopen is wensen we elkaar smakelijk eten en beginnen we met eten.
- We geven van tevoren aan als we bijvoorbeeld gaan opruimen om te gaan eten. Kinderen kunnen dan nog even rustig hun spel afmaken. Vaak hoor je de kleine kinderen dan al tijdens hun spel tegen elkaar zeggen “we gaan zo eten”.
- Iedere ochtend verloopt bij peutergroep De Kroon volgens een bekende, vaste structuur. Aan de muur hangen pictogrammen die de verschillende onderdelen van de ochtend weergeven waardoor het duidelijk is wat we gaan doen.
- De groepsruimte heeft vaste speelhoeken. Deze speelhoeken zijn meestal op dezelfde manier ingericht en geven de kinderen daardoor houvast. Soms wordt een gedeelte van de ruimte iets anders ingericht in verband met een thema. Maar de hoofdindeling en de vertrouwde plekken blijven gehandhaafd.

We bevorderen positieve contacten tussen kinderen

Samen doen en samen spelen is leuk en ondersteunt de ontwikkeling. Ook botsen en voor jezelf opkomen horen daarbij. Kinderen leren van en met elkaar. We stimuleren onderling positief contact en samenspel. Waar nodig begeleiden we kinderen in het contact met anderen.

Voorbeelden

- Als we buiten gaan spelen dan stimuleren we de kinderen zelf hun jas en schoenen aan te trekken. Als het de kinderen niet lukt dit zelf te doen, dan vragen we aan andere kinderen of ze willen helpen. Op deze wijze proberen wij positieve contacten tussen kinderen te bevorderen.
- In de groep verdelen we de kinderen wel eens in groepjes, het ene groepje gaat bijvoorbeeld bouwen, het andere in de poppenhoek spelen. Kinderen mogen zelf aangeven waar ze willen spelen. Zien wij dat er al genoeg kinderen in dat groepje zijn dan zeggen wij dat het even niet kan om daar te spelen en gaan we samen kijken waar het wel kan om te spelen. Kinderen zoeken vaak dezelfde kinderen op, door ze toch te stimuleren om even in een ander groepje te spelen ontstaan er vaak contacten met andere kinderen.
Samenspel tussen de kinderen is erg belangrijk en stimuleert de sociale ontwikkeling. Heel jonge kinderen spelen in het begin nog vaak naast elkaar. Hieruit komt vaak samenspel voort. Waar mogelijk stimuleren we samenspel. Om het samenspel te stimuleren nemen we als pedagogisch medewerker nogal eens deel aan het spel. We willen het kinderspel niet in de weg staan, maar kunnen een kind (wat tot nog toe niet meedeed) betrekken in het spel. Als er bijvoorbeeld eten gemaakt wordt in de huishoek laten we de 'kok' vragen wat het betreffende kind lust. Of we vragen hen of ze misschien samen soep willen maken en alles daarvoor bij elkaar willen zoeken. (Ik zie nu dat ik dit hieronder ook heb benoemd, daarom kan dit deel misschien beter aan het laatste onderdeel worden toegevoegd)
- Als een kind een puzzel moeilijk vindt vragen we of een ander kind wil helpen.
- Bij fantasiespel maken we soms de 'dokter' erop attent dat er nog een nieuwe patiënt is die zich even wil laten onderzoeken, of dat er nog een collega arts mee komt helpen.
- Als kinderen (nog) niet zelf het initiatief tot samenspel (durven) nemen begeleiden we hen daarin en brengen we het samenspel op gang door zelf mee te spelen.

We stimuleren kinderen respect te hebben voor anderen en hun omgeving

Al vanaf de jongste leeftijd is je kind een onderdeel van de groep. Daarbij horen bepaalde afspraken en vaste rituelen die ons met elkaar verbinden zoals het beginlied van de dag. Maar ook voel je je onderdeel van een groep als je inbreng er toe doet. Dit zit 'm, net als thuis, in 'gewone zaken'; samen de tafel dekken, even helpen bij de afwas (een fantastisch moment om met water te spelen), het ene spel opruimen voor je het volgende weer pakt, spelregels bij voetbal of het knutselmateriaal zelf schoonmaken. Jong geleerd...

Voorbeelden

- We leren kinderen 'nee' te zeggen als ze iets niet willen. Nee betekent voor andere kinderen 'stop'. Zo leren kinderen dat ze op tijd stoppen met iets wat de ander niet leuk vindt. Van de andere kant leren we kinderen om ook positieve dingen tegen elkaar te zeggen. Wanneer een kind ons verteld dat hij een ander kind lief vindt, suggereren we hem/haar dit ook zelf tegen het kind te zeggen. Dat hij of zij daar blij van wordt.
- We leren kinderen dat ze het speelgoed waarmee ze hebben gespeeld moeten opruimen. Dit doen we door samen met de kinderen op te ruimen en positief gedrag te benoemen. We benoemen dan hardop: "Bas, heel fijn dat je de blokken aan het opruimen bent!" of "Wie wil mij meehelpen met het opruimen van deze zware blokken?". Op deze manier proberen we alle kinderen te betrekken bij het opruimen
- Buiten lopen natuurlijk allerlei beestjes. We kijken er samen naar, we benoemen wat we zien, laten de kinderen benoemen wat zij zien. We willen hen laten zien dat je er niet bang voor hoeft te zijn en ze zeker niet dood moet maken. Deze beestjes wonen hier buiten en mogen hier gewoon rondlopen. Op die manier proberen we de interesse van kinderen te wekken en hen een beetje respect bij te brengen voor de natuur. Kleine insecten of andere beestjes kunnen we bekijken in een insectenpotje waarop een deksel met een vergrootglas zit.

We werken samen met ouders en anderen uit de leefomgeving van de kinderen

Onze bijdrage aan de opvoeding en ontwikkeling van je kind staat niet op zichzelf. Eenkennigheid, zindelijk worden, veranderingen in het gezin; samen met jou als ouder stemmen we af hoe we je kind daarbij het beste kunnen begeleiden. Maar ook met scholen, sportverenigingen, de kinderboerderij in de wijk, bibliotheek om de hoek, voorlees opa's en -oma's hebben we contact. We willen een waardevolle omgeving creëren waarin elk kind de kans krijgt om zich positief te ontwikkelen en te zijn wie het is.

VVE en samenwerking met ouders

Ouders spelen een belangrijke rol bij VVE. We vinden het belangrijk ouders te betrekken bij de ontwikkeling van hun kind en ze te ondersteunen bij dagelijkse opvoedingsvragen. We stimuleren ouders om ook thuis spelenderwijs aandacht te besteden aan waar hun kind op peutergroep De Kroon mee bezig is.

Voorbeelden

- We nemen de tijd voor een kennismakingsgesprek met de ouders omdat we daarin een basis leggen voor de verdere samenwerking.
- Op peutergroep De Kroon we tijdens het plaatsingsgesprek en in de kennismakingsperiode aan ouders wat hun opvoedingsgewoontes en vragen zijn, welk speelgoed in huis is, wat ouder en kind zoal samen doen en voor welke ouderactiviteiten de ouder belangstelling en tijd heeft. Op basis hiervan proberen we zo goed mogelijk tegemoet te komen aan de wensen en mogelijkheden van ouders.
- De breng- en haalmomenten zijn belangrijke situaties voor ouders. Wij maken tijd voor contact met de ouder(s). Als er behoefte is aan een uitgebreider uitwisseling over het gedrag van een kind, maken wij een afspraak met de ouders(s). Hiernaast kunnen we tijdens het halen en brengen (kort) ingaan op opvoedingsvragen van ouders.
- Bij peutergroep De Kroon bieden we ouders de mogelijkheid een (deel van de) ochtend mee te kijken.
- Ouders die toestemming hebben gegeven voor het maken van foto's voor het ouderportaal krijgen regelmatig foto's toegestuurd van situaties op de groep waar hun kind op staat. Zo krijgen ouders een beeld van wat hun kind daar doet.
- Elk jaar organiseren wij in de zomer een jaarfeest voor de kinderen en hun ouders. Kinderen kunnen dan deelnemen aan leuke activiteiten en de ouders kunnen kennismaken met andere ouders van het kinderdagverblijf.
- Op de whiteborden bij de groepen geven we ouders informatie wie werkt, wie jarig is of afscheid neemt en wat we die dag doen/hebben gedaan.
- In elke groep hangt een digitale fotolijst zodat ouders kunnen zien wat we doen/gedaan hebben.
- We houden een evaluatiegesprek na drie maanden en vragen aan ouders feedback.
- Op peutergroep De Kroon worden ouders uitgenodigd om aanwezig te zijn bij de start of de afsluiting van een thema. Zo krijgen zij een beeld van de werkwijze en activiteiten van op de groep en krijgen ze een indruk van hoe hun kind zich daar gedraagt.
- Op peutergroep De Kroon krijgen ouders bij elk thema een thema-thuisboekje met een korte beschrijving van het thema en activiteiten. Ook staan er ideeën in voor laagdrempelige activiteiten die ouders thuis met hun kind kunnen doen.
- Elk kind bij kinderdagverblijf De Kroon krijgt een mentor toegewezen. Dat is een pedagogisch medewerker van de eigen stamgroep. Ouders kunnen altijd bij de mentor terecht en ook voert de mentor jaarlijks kind observaties uit en bespreekt deze met de

ouders tijdens een tien-minuten-gesprek. Aan de orde komen hoe het kind in zijn vel zit op de groep en thuis en welke ontwikkeling het kind laat zien. Als hier aanleiding toe is, wordt ook besproken hoe de ontwikkeling extra ondersteund kan worden of eventuele andere stappen die gezet gaan worden. De mentor zal natuurlijk al eerder een gesprek aanvragen met de ouders van het kind als daar aanleiding toe is.

- We vinden het belangrijk dat ouders weten aan welke ontwikkelingsdoel we werken op peutergroep De Kroon. Dit bespreken we met ouders tijdens een oudergesprek. We stimuleren ouders om ook thuis op een speelse manier aan dit doel te werken. Hiervoor geven we suggesties.
- Als een kind naar de basisschool gaat, vindt er een warme overdracht (plus) plaats. Ook de ouder is hierbij betrokken. Ouder en pedagogisch medewerker vullen een overdrachtsformulier in. Er is een (telefonisch) overdrachtsgesprek tussen de leerkracht van school en de pedagogisch medewerker (warme overdracht). Soms is ook de ouder bij het gesprek (warme overdracht plus).

VVE en samenwerking met de basisschool

We vinden een doorgaande lijn tussen peutergroep of kinderdagverblijf en school belangrijk. Dit vergemakkelijkt de overgang naar school en bevordert het schoolsucces. Voor een doorgaande lijn is een goede samenwerking met school belangrijk. In hoeverre een doorgaande lijn gerealiseerd kan worden, is afhankelijk van het aantal scholen waarnaartoe 'onze' kinderen uitstromen. Ten tweede is het afhankelijk van de bereidheid tot samenwerking van de basisschool en de middelen die een school hiervoor heeft. Zo hebben VVE-basisscholen VVE-coördinatoren die onder andere de taak hebben om de doorgaande lijn te realiseren.

Kinderen van kinderdagverblijf de Kroon en peutergroep De Kroon stromen door naar ten minste vijf verschillende basisscholen.

Voorbeelden

- We werken met een gezamenlijk ontwikkeld instrument voor warme overdracht. In Nijmegen is dit 'Alle kinderen in beeld'. Doel is er samen voor te zorgen dat kinderen een zo goed mogelijk start maken op de basisschool. Informatie over kinderen van ouders en van pedagogisch medewerkers helpt de school om kinderen hierbij zo goed mogelijk te begeleiden.
- Bij kindercentrum De Kroon krijgen ouders van kinderen met 3 jaar en 8 maanden het AKIB boekje mee met de uitleg hoe dit in te vullen. De pedagogisch medewerker vult het boekje in met het deel 'voorschool' als het weer terug is. De pedagogisch medewerker bespreekt ook met de ouders of het een warme overdracht of warme overdracht+ is.
- Met basisschool Petrus Canisius vindt er drie keer per jaar een terugkoppeling plaats met een afgesproken belmoment. De kinderen welke zijn gestart op de school worden dan besproken en bij kinderen welke gaan starten vindt de overdracht plaats. Als dit een warme overdracht+ is wordt dit op tijd doorgegeven aan de school zodat goed gekeken wordt in welke klas het kind het best kan gaan starten.
 - Met school is de afspraak gemaakt dat zij twee maanden na de start van het kind op school een terugkoppeling geven hoe het met het kind gaat.

We bewaken de fysieke veiligheid van je kind

We hebben veel aandacht voor bewegen, buiten zijn en gezonde voeding. We doen zoveel mogelijk om ernstige ongelukken te voorkomen. Onze ruimtes, afspraken en werkinstructies zijn hierop gericht. Maar we willen en kunnen kinderen niet overal tegen beschermen. Ontwikkelen betekent ook de wereld ontdekken, klimmen en springen! Leren door vallen en opstaan. Vieze kleren en kleine ongelukjes, zoals schrammen of builen horen hierbij.

Voorbeelden

- De kinderen mogen niet op de bank springen. We vinden het belangrijk dat kinderen leren dat dit niet veilig is. We geven aan dat ze zich flink kunnen bezeren als ze van de bank vallen, maar dat we wel begrijpen dat het leuk is om te springen. We nodigen de kinderen dan ook uit om op de grond verder te gaan.
- Als we in de groep gaan gymmen gebruiken we ook vaak de tafel daarbij. Kinderen mogen, alleen als we gymmen, op de tafel klimmen, er over lopen en aan de andere kant eraf springen. De eerste ronde gaan ze vaak kruipend over de tafel want deze is toch wel erg hoog, de pedagogisch medewerker loopt dan naast de tafel met het kind mee. Bij het springen houden wij beide handen van het kind vast. De volgende rondes zeggen wij vaak dat ze ook kunnen lopen over de tafel en dat wij erbij zijn. De kinderen proberen dit, waarna wij ze een compliment geven, gaandeweg krijgen ze meer zelfvertrouwen en een enkeling durft zelfs met een hand vast van de tafel te springen.
- Een kind staat boven aan het speeltoestel in de tuin en kijkt een beetje angstig. We geven een paar kleine aanwijzingen hoe ze eraf moet glijden en gaan er naast staan zodat het kind zich veilig voelt. Zo ontdekt het kind hoe ze iets moeilijks en spannend zelf kan doen.
- De grens is vooral als de eigen veiligheid of die van andere kinderen in het geding is. Kinderen mogen bijvoorbeeld niet binnen racen op de fiets omdat de kans dan groot is dat ze hard tegen andere kinderen aan botsen. We leggen aan kinderen uit waarom het niet mag.

Vierogenprincipe:

Dit principe is verplicht voor kinderen van nul tot vier jaar. Dit betekent dat op elk moment *de reële kans bestaat dat er een volwassene meekijkt of meeluistert* met de beroepskracht. Dit houdt in dat we ervoor zorgen dat pedagogisch medewerkers in een groep altijd gezien of gehoord kunnen worden.

- Geen raamschilderingen of -decoraties die het zicht op de groep belemmeren.
- In plaats van rolgordijnen in de slaapkamerdeur plaatsen we plakfolie.
- Bij uitstapjes zijn altijd minimaal twee pedagogisch medewerkers aanwezig.
- We proberen te vermijden dat één pedagogisch medewerker alleen in een groep werkt: door eventueel groepen samen te voegen of door de inzet van een stagiaire.
- Medewerkers werken nooit alleen in het kinderdagverblijf. Er zijn altijd minimaal twee mensen in het pand aanwezig (ook in samenwerking met medewerkers van de voorschoolse opvang).
- Tijdens de pauze tijd laten we de deur open en plaatsen we het hekje in de deuropening. Op deze manier kunnen collega's altijd mee luisteren en kijken.
- Pedagogisch medewerkers lopen onverwacht bij elkaar naar binnen.

- Aanspreekcultuur creëren waarbij medewerkers elkaar aanspreken en signalen serieus nemen.

De uitwerking van het vierogenprincipe en de maatregelen die we hierbij nemen hebben we besproken met de oudercommissie.

Achterwacht

In situaties dat er op ons kinderdagverblijf heel weinig kinderen aanwezig zijn en één pedagogisch medewerker voldoet, is altijd een tweede volwassene in het pand. In de ochtend is dit het eerste half uur de medewerker van de voorschoolse opvang.

In situaties dat er slechts één beroepskracht in het kinderdagverblijf wordt ingezet en er mag worden afgeweken van de beroepskracht-kindratio, zoals tijdens pauzes en aan het begin en eind van de dag, is er altijd een tweede volwassene in het gebouw aanwezig. Als nodig blijft de tweede pedagogisch medewerker die pauze heeft in het pand als achterwacht.

We hebben ook stagiaires die in hun laatste opleidingsjaar zitten en na overleg met de stagebegeleider bekwaam geacht worden gevonden om naast een gediplomeerde pedagogisch medewerker toezicht te houden in de groep. Zij kunnen dan ook als tweede volwassene ingezet worden in beide bovenstaande situaties.